ECLI:LV:RIRT:2024:0116.C33447923.3.S

Lieta Nr. C33447923
C-1192-24/24

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jūrmalā 2024. gada 16. janvārī

Rīgas rajona tiesa
tiesnese Ilze Freimane
rakstveida procesā izskatīja vienkāršotās procedūras civillietu SIA "Intrum Latvia" prasībā pret /pers. A/ par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] SIA "Intrum Latvia" 2023. gada 1. augustā cēla tiesā prasību vienkāršotās procedūras lietā pret /pers. A/ par naudas piedziņu.

Pamatojoties uz Civillikuma 1., 1587., 1589., 1716., 1717., 1720., 1753., 1756., 1759., 1765., 1798., 1801., 1805., 1806., 1811., 1828., 1832., 1835., 1934., 1943., 1946. pantu, Parādu ārpustiesas atgūšanas likuma 6. pantu, Ministru kabineta 2013. gada 29. janvāra noteikumu Nr. 61 "Noteikumi par parāda atgūšanas izdevumu pieļaujamo apmēru un izdevumiem, kuri nav atlīdzināmi" 2. punktu, prasītāja lūdz piedzīt no atbildētājas aizdevumu 1500 *euro*, aizdevuma lietošanas procentus 66,60 *euro* par laiku no 2022. gada 15. maija līdz 2022. gada 24. augustam, aizdevuma lietošanas procentus par kavēto summu 0,98 *euro* par laiku no 2022. gada 15. jūnija līdz 2022. gada 24. augustam, nokavējuma procentus 494,14 *euro* par laiku no 2022. gada 26. augusta līdz 2023. gada 26. jūlijam, parāda piedziņas izdevumus 6,99 *euro* un tiesāšanās izdevumus, kā arī atzīt prasītājas tiesības saņemt likumiskos 6 % gadā no pamatparāda summas par laiku līdz sprieduma izpildei.

Prasība pamatota ar šādiem argumentiem.

[1.1] Starp AS "Citadele banka" un /pers. A/ /datums/noslēgts patēriņa kredīta līgums Nr. /numurs/, saskaņā ar ko atbildētājai piešķirts aizdevums 1570 *euro*.

Ņemot vērā to, ka atbildētāja nepildīja saistības līgumā paredzētajā apmērā un termiņā, aizdevējs paziņoja par vienpusēju atkāpšanos no līguma un noteica jaunu galīgā norēķina dienu – 2022. gada 28. augusts. Atbildētāja nav veikusi aizdevuma atmaksu.

[1.2] Starp sākotnējo kreditoru un prasītāju 2021. gada 23. decembrī noslēgts cesijas līgums, saskaņā ar ko prasītājai 2022. gada 28. septembrī nodotas prasījuma tiesības pret atbildētāju.

[2] Tiesā 2023. gada 4. septembrī saņemts /pers. A/ paskaidrojums, kur norādīts, ka atbildētāja prasību atzīst daļēji. Vienlaikus, pamatojoties uz apstākli, ka šobrīd ir bez darba, lūdz tiesu atbrīvot viņu no valsts nodevas 310,31 *euro* samaksas.

[3] Tā kā lietas dalībnieki nelūdza lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, lietas izskatīšana nozīmēta rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem paziņots likumā noteiktajā kārtībā.

Motīvu daļa

[4] Pārbaudījusi un novērtējusi prasības pieteikumu un lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji.

[4.1] Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētājas parādu, kas izriet no /datums/patēriņa kredīta līguma Nr. /numurs/.

Lietā nodibināts, ka 2021. gada 23. decembrī starp SIA "Intrum Latvia" kā cesionāru un AS "Citadele banka" kā cedentu noslēgts cesijas līgums. Prasījuma tiesības pret atbildētāju prasītājai nodotas 2022. gada 28. septembrī. Kā izriet no lietas materiāliem, tad atbildētājai par prasījuma tiesību cesiju paziņots 2022. gada 2. oktobrī.

Cesijas līguma pielikuma Nr. 1 izraksts apstiprina, ka AS "Citadele banka" nodevusi prasītājai prasījuma tiesības pret atbildētāju, kas izriet no /datums/patēriņa kredīta līguma Nr. /numurs/.

Civillikuma 1793. panta 3. punkts noteic, ka prasījumi var pāriet no agrākā kreditora uz jaunu ar cesiju, kura notiek pēc tiesiska darījuma, vienalga, vai kreditors to noslēdzis uz likumiska pienākuma pamata, vai labprātīgi. Savukārt Civillikuma 1798. pantā noteikts, ka par cesijas priekšmetu var būt visādi prasījumi, vienalga, vai tie izriet no līguma, vai no neatļautas darbības, starp tiem arī tādi, kuriem vēl nav iestājies termiņš, kā arī nosacīti un pat nākami, un nedroši.

Atbilstoši Civillikuma 1800. pantam prasības cesija, ja par to nav citādi norunāts, atzīstama par paša tā prasījuma cesiju, kurš ir prasības priekšmets; bet uz cesionāru (1801 p.) pāriet tikai prasījuma tiesība, bet ne tā līgumiskā attiecība, no kuras šī tiesība izriet.

Civillikuma 1801. pantā noteikts, ka cesijas līgumu starp prasījuma atdevēju kreditoru (cedentu) un to personu, kam to atdod (cesionāru), var noslēgt jebkādā formā. Parādnieka piekrišana, pret kuru prasījums vērsts, nav vajadzīga, un cesija ir spēkā, pat ja viņš neko par to nezina. Saskaņā ar Civillikuma 1805. pantu cesionārs var no cesijas brīža darboties ar kreditora tiesībām un uz šā pamata rīkoties ar prasījumu, cedēt to savukārt citam un izlietot to pret parādnieku.

Attiecīgi Civillikuma 1806. panta pirmā daļa paredz, ka cesionārs gan neiegūst ar cesiju vairāk un lielākas tiesības, nekā bijušas cedentam, bet pats prasījums pāriet uz viņu ar visām pie tā piederīgām un cesijas brīdī jau pastāvošām tiesībām, pat arī tad, ja tās būtu pamatotas uz personīgu labvēlību pret cedentu, ciktāl par tām nav tieši noteikts izņēmums no šā noteikuma.

Tādējādi tiesa atzīst, ka prasītāja uz 2021. gada 23. decembra cesijas līguma pamata ieguvusi prasījuma tiesības pret atbildētāju.

[4.2] Saskaņā ar Civillikuma 1402. pantu saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Civillikuma 1587. pantā noteikts, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto.

Atbilstoši Civillikuma 1934. pantam ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās. Savukārt Civillikuma 1943. pantā noteikts, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa, kādu viņš saņēmis.

Tā kā aizdevuma līgums ir reāllīgums, līguma noslēgšanas obligāta sastāvdaļa ir naudas vai lietas nodošana (*sk. Civillikuma komentāri. Saistību tiesības (1401.–2400. p.). Sagatavoja autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā, 382. lpp.*).

[4.3] Lietā nav strīda par to, ka starp AS "Citadele banka" un atbildētāju /datums/noslēgts patēriņa kredīta līgums Nr. /numurs/, saskaņā ar ko atbildētājai piešķirts kredīts 1570 *euro* un noteikta galīgā norēķina diena 2027. gada 15. janvāris.

Saskaņā ar līguma 7.2.1. apakšpunktu banka ir tiesīga vienpusēji pārcelt galīgo norēķina dienu, ja aizņēmējs kavē līgumā noteiktā maksājuma samaksas termiņu ilgāk par 30 dienām. Savukārt minētā līguma 7.3. apakšpunkts paredz, ka jaunas galīgā norēķina dienas noteikšanas rezultātā aizņēmējam ir pienākums veikt neatmaksātā kredīta atmaksu un citu līgumā norādīto maksājumu samaksu līdz bankas rakstiskajā paziņojumā norādītajai galīgajai norēķina dienai.

Lietai pievienotais parāda aprēķins apstiprina, ka parādniece kavēja no līguma izrietošos ikmēneša maksājumus ilgāk par 30 dienām, līdz ar to, kā norādīts prasības pieteikumā, aizdevēja atbilstoši līguma 1.7.5. punktā noteiktajam nosūtīja atbildētājai rakstisku paziņojumu par vienpusēju atkāpšanos no līguma 2022. gada 25. augustā.

No lietā esošajiem pierādījumiem izriet, ka aizdevēja atbildētājai 2022. gada 18. augustā uz adresi /adrese/, nosūtījusi ierakstītu pasta sūtījumu. Lai gan lietas materiāliem nav pievienots pats paziņojums par vienpusēju atkāpšanos no aizdevuma līguma, atbildētāja nav apstrīdējusi tā saņemšanas faktu, tādējādi tiesai nav pamata apšaubīt, ka aizdevēja nosūtījusi, bet atbildētāja saņēmusi minēto dokumentu.

Izvērtējot lietā esošos pierādījumus, tiesnese konstatē, ka aizdevēja bija tiesīga izmantot tai piešķirtās tiesības noteikt jaunu galīgā norēķina dienu, kā arī vienpusēji atkāpties no līguma, kas atbilst arī Civillikuma 1589. panta regulējumam.

Tādējādi secināms, ka atbildētājai ir iestājies pienākums atmaksāt visu aizdevuma summu.

[4.4] Civillikuma 1838. pants noteic, ka samaksas izdarīšana jāpierāda tam, kas to apgalvo. Atbildētāja tiesā nav iesniegusi pierādījumus par aizdevuma samaksu.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka prasība daļā par neatmaksātās kredīta summas 1500 *euro*, kas izriet no /datums/patēriņa kredīta līguma Nr. /numurs/, piedziņu ir pamatota un apmierināma.

[4.5] Prasītāja lūdz piedzīt no līguma izrietošos aizdevuma lietošanas procentus 66,60 *euro*, kas aprēķināti par laiku no 2022. gada 15. maija līdz 2022. gada 24. augustam.

Civillikuma 1753. pantā noteikts, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Atbilstoši Civillikuma 1756. pantam pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Saskaņā ar līguma 1.3. apakšpunktu procentu likme par aizdevuma lietošanu pielīgta 15,90 % gadā.

Atbildētāja savā paskaidrojumā nav apstrīdējusi prasītājas iesniegto parāda summas aprēķinu.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka prasība daļā par kredīta lietošanas procentu 66,60 *euro* piedziņu ir pamatota un apmierināma.

[4.6] Prasītāja lūdz piedzīt arī aizdevuma lietošanas procentus par kavēto kredīta summu 0,98 *euro*, kas aprēķināti par laiku no 2022. gada 15. jūnija līdz 2022. gada 24. augustam.

Tiesa konstatē, ka lai gan lietā iesniegtajā parāda aprēķinā norādīts, ka procentu par kredīta lietošanu (par kredīta kavēto summu) likme ir 15,9 %, prasības pieteikumā nekur nav norādīts, uz kāda pamata prasītāja aprēķinājusi minētos procentus. Tāpat tiesa konstatē, ka /datums/patēriņa kredīta līgumā Nr. /numurs/ nav ietverts punkts, kas paredzētu šādu procentu – procentu par kredīta lietošanu (par kredīta kavēto summu) ar likmi 15,9 % gadā – aprēķināšanu.

Ņemot vērā minēto, prasība daļā par aizdevuma lietošanas procentus par kavēto kredīta summu 0,98 *euro* piedziņu ir noraidāma kā nepamatota.

[4.7] Prasītājs lūdz piedzīt no līguma izrietošos līgumiskos nokavējuma procentus pēc galīgās norēķina dienas 494,14 *euro*, kas aprēķināti par laiku no 2022. gada 26. augusta līdz 2023. gada 26. jūlijam.

[4.7.1] Tiesa norāda, ka kaut arī līguma 7.4. apakšpunktā šādas tiesības aizdevējam ir pielīgtas, ir jāņem vērā judikatūra, kas noteic, ka ar atkāpšanos no līguma pušu pienākumi un tiesības būtiski mainās, proti, aizņēmējam tiek anulēti viņam labvēlīgi aizdevuma noteikumi, kas savukārt nozīmē to, ka viņam atlikusī aizdevuma summa jāatmaksā salīdzinoši īsā laika posmā. Vienlaikus tas nozīmē arī to, ka vairs nav piemērojama pielīgtā aizdevuma procentu likme un nevar tikt piemērots līgumsods vai nokavējuma procenti [..]. Protams, nav iemesla uzskatīt, ka parādnieks būtu pilnīgi atbrīvojams no uzņemto saistību izpildes nokavējuma nelabvēlīgajām sekām, jo šādā gadījumā kreditoram ir tiesības saņemt likumiskos nokavējuma procentus (*sk. Senāta 2015. gada 20. februāra sprieduma lietā Nr. SKC-19/2015 10.2. apakšpunktu*).

Tiesa norāda, ka tiesiskās sekas, kādas iestājas, nosakot jaunu galīgā norēķina dienu, ir tādas pašas kā aizdevēja vienpusējas atkāpšanās gadījumā, līdz ar to minētās judikatūras atziņas ir piemērojamas arī konkrētajiem gadījumiem.

Ņemot vērā minēto, pēc galīgās norēķina dienas pastāv pamats piedzīt likumiskos nokavējuma procentus atbilstoši Civillikuma 1765. pantā paredzētajai likmei, proti, 6 % no simta gadā.

[4.7.2] Saskaņā ar Civillikuma 1759. panta 1. punktu procenti jāmaksā arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata par katru parāda samaksas nokavējumu.

Atbilstīgi Civillikuma 1652. panta pirmās daļas 3. punktam parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai vai nu ar likumu, vai ar līgumu, vai pēc parašas.

Tādējādi no līguma izrietošajām saistībām par labu prasītājai pastāv pamats piedzīt likumiskos nokavējuma procentus 82,36 *euro* (6 % no 1500 *euro* / 365 dienas x 334 dienas), kas aprēķināti par laiku no 2022. gada 26. augusta līdz 2023. gada 26. jūlijam.

[4.7.3] Ņemot vērā minēto, no atbildētājas par labu prasītājai piedzenami likumiskie nokavējuma procenti 82,36 *euro*, bet prasība par līgumisko nokavējuma procentu pēc galīgās norēķina dienas 411,78 *euro* piedziņu ir noraidāma kā nepamatota.

[4.8] Prasība daļā par parāda piedziņas izdevumu 6,99 *euro* piedziņu ir apmierināma, pamatojoties uz Parādu ārpustiesas atgūšanas likuma 6. pantu un Ministru kabineta 2013. gada 29. janvāra noteikumu Nr. 61 "Noteikumi par parāda atgūšanas izdevumu piešķiramo apmēru un izdevumiem, kuri nav atlīdzināmi" 2. punktu.

[5] Ievērojot Civilprocesa likuma 195. panta noteikumus un Senāta Civillietu departamenta senatoru kopsapulces 2021. gada 15. decembra lēmuma atziņas, prasītājai nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no atbildētājas likumiskos sešus procentus gadā no piedzītās, bet neatmaksātās galvenā parāda, blakus prasījumu un tiesas izdevumu summas, bet nepārsniedzot tās apmēru.

Atbilstīgi Augstākās tiesas Civillietu departamenta atziņām (*2016. gada 29. janvāra lēmums lietā Nr. SKC-1331/2016*) likumiskie procenti, tiesības uz kuriem norādītas tiesas spriedumā atbilstoši Civilprocesa likuma 195. pantam, aprēķināmi par sprieduma izpildes nokavējumu, tātad par laika posmu pēc sprieduma labprātīgās izpildes termiņa beigām.

[6] Prasītāja par celto prasību veikusi valsts nodevas 310,31 *euro* samaksu.

[6.1] Atbildētāja lūdz tiesu atbrīvot viņu no valsts nodevas 310,31 *euro* samaksas.

Tiesa vērš atbildētājas uzmanību uz to, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 43. pantu no tiesas izdevumiem lietas dalībnieki atbrīvojami valsts labā, nevis otras puses labā.

Ņemot vērā minēto, atbildētājas lūgums atstājams bez ievērības.

Vienlaikus norādāms, ka atbildētājai saskaņā ar Civilprocesa likuma 206. panta pirmo daļu ir tiesības iesniegt tiesā pieteikumu par sprieduma izpildes atlikšanu, sadalīšanu termiņos, kā arī tā izpildes veida vai kārtības grozīšanu.

[6.2] Civilprocesa likuma 41. panta pirmajā daļā noteikts, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram (..).

Tā kā prasība apmierināta daļā par 1655,95 *euro* piedziņu, no atbildētājas prasītājas labā piedzenami tiesas izdevumi 248,40 *euro*, kas aprēķināti proporcionāli apmierināto prasījumu apmēram (80,05 %).

[7] Lietā radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 7 *euro*, tādējādi saskaņā ar Civilprocesa likuma 39. panta pirmās daļas 5. punktu, Ministru kabineta 2022. gada 11. janvāra noteikumu Nr. 20 "Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu aprēķināšanas kārtība" 14. un 15. punktu no atbildētājas valsts ienākumos atbilstoši Civilprocesa likuma 42. panta otrajai daļai piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,60 *euro* (80,05 % no 7 *euro)*, bet no prasītājas – 1,40 *euro* (19,95 % no 7 *euro*).

[8] Ievērojot Civilprocesa likuma 204.[1] panta pirmās daļas nosacījumus, tiesa atzīst par pamatotu noteikt, ka spriedums labprātīgi izpildāms 10 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 5. panta pirmo daļu, 8. panta pirmo daļu, 92.–97. pantu, 189.–194. pantu, 250.[25] un 250.[27] pantu, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu SIA "Intrum Latvia", reģistrācijas numurs 40203088409, neatmaksāto aizdevumu 1500 *euro*, aizdevuma lietošanas procentus 66,60 *euro* par laiku no 2022. gada 15. maija līdz 2022. gada 24. augustam, likumiskos nokavējuma procentus 82,36 *euro* par laiku no 2022. gada 26. augusta līdz 2023. gada 26. jūlijam, parāda piedziņas izdevumus 6,99 *euro* un tiesas izdevumus 248,40 *euro*, kopā piedzenot 1904,35 *euro* (viens tūkstotis deviņi simti četri *euro*, 35 centi).

Atzīt SIA "Intrum Latvia" tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no /pers. A/ likumiskos 6 % gadā no piedzītās summas, bet nepārsniedzot tās apmēru.

Noraidīt prasību daļā par aizdevuma lietošanas procentu par kavēto kredīta summu 0,98 *euro* un līgumisko nokavējuma procentu pēc galīgās norēķina dienas 411,78 *euro* piedziņu.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,60 *euro* (pieci *euro*, 60 centi).

Piedzīt no SIA "Intrum Latvia", reģistrācijas numurs 40203088409, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 1,40 *euro* (viens *euro*, 40 centi).

Noteikt, ka tiesas spriedums izpildāms labprātīgi 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Samaksa SIA "Intrum Latvia" veicama AS "Luminor Bank" norēķinu kontā LV43RIKO0000081667899.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi maksājami: Tiesu administrācija, reģistrācijas numurs 90001672316, Valsts kase, konta Nr.LV51TREL2190458019000. Maksājuma mērķī norāda ieņēmumu ekonomiskās klasifikācijas kodu – 21499 un datus lietas identificēšanai.

Labprātīgi izpildot tiesas spriedumu daļā par tiesas izdevumu piedziņu valsts labā, maksājumu apliecinošs dokuments iesniedzams Rīgas rajona tiesas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijai 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese I.Freimane

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU